

distringendos, vel ullas redhibitiones aut illicitas occasionēs requirendas, nostris et futuris temporibus ingreſſi audeat, velle quæ supra memorata sunt, penitus exigere præſumat, sed liceat memorato abbati suisque ſucceſſoribus res prædicti monaſterii ſub immunitatis noſtræ deſenſione quieto ordine poſſidere; et quicquid exinde fiſcus ſperare poterat, totum nos pro æternâ remuneratione præfato monaſterio concedimus, ut in alimoniam pauperum et ſtipendia monachorum ibidem Deo famulantium proficiat perpetuis temporibus in augmentum, quatenus ſervos Dei qui ibidem famulantur Deo, pro nobis et conjuge proleque noſtra atque ſtabilitate totius imperii noſtri a Deo nobis conceſſi atque conſervandi, jugiter Dominum exorare delectet. Et ut hæc immunitatis noſtræ auctoritas firmior habeatur et diligentius conſervetur, manu noſtra propria ſubter firmavimus et annuli noſtri impreſſione ſignari juſſimus.

Datum iv Nonas Junii, Chriſto propitio, anno iii imperii domini Ludovici ſereniſſimi imperatoris, indiſtione nona. Actum Aquisgrani palatio regio in Dei nomine.

v.

Charta Ludovici Pii de libertate carrorum et ſagmariorum.

In nomine Domini Dei et Salvatoris noſtri Jeſu Chriſti, Ludovicus divina ordinante providentia imperator Auguſtus.

Omnibus epiſcopis, abbatibus, comitibus, vicariis, et centenariis, teloneariis, actionariis notum ſit, quia conceſſimus monachis in monaſterio quod eſt

ſitum in loco qui dicitur Caſtillionis, quod nuncupatur Mansurpium, quod eſt constructum in honore ſancti Michaelis archangeli et ſanctæ Mariæ ſemper virginis, vel ſancti Petri principis apoſtolorum, degentibus, ubi etiam vir venerabilis Smaragdus abbas præeſt, ut de carris et ſagmariis neceſſaria ipſius monaſterii vel congregationis ibidem Deo famulantibus deferentibus, nullus teloneum aut alias quaſlibet exactiones requirere aut exactare præſumeret. Item neque de patellis quæ ſunt in Marſallo et in ſubteriori Vico, aliquod tributum de hoc quod ad opus neceſſitatemque defertur, exigere præſumerent, ſed in noſtra elemoſyna conceſſum atque indulgum habeant. Unde jubemus atque præcipimus, ut nullus quiſlibet de carris aut ſagmariis prædictorum monachorum neceſſaria deferentibus, undecunque fiſcus teloneum exigere poterat, ullum teloneum, aut tranaticum, aut portaticum, aut pulveraticum, aut ullum occurſum, vel ullum cenſum aut ullam redhibitionem accipere audeat, ſed licitum ſit eis abſque alicujus illicita contrarietate, per hanc noſtram auctoritatem, homines eorum cum carris et ſagmariis illorum cum his quæ deferunt, libere atque ſecure ubicunque properant, ire et redire: et ſi aliquas moras in quolibet loco fecerint, aut aliquid mercati fuerint aut vendiderint, nihil ab eis prorsus (ut dictum eſt) exigatur.

Data iv Nonas Septembris, anno tertio imperii Ludovici piſſimi Auguſti, indiſtione x. Actum Aquisgrani palatio regio in Dei nomine feliciter. Amen.

EPISTOLA CAROLI MAGNI AD LEONEM PAPAM

De proceſſione Spiritus ſancti, quam edidit Smaragdus abbas.

(Vide hujusce Patrologiæ tomum XCVIII, col. 923, inter epiſtolas Caroli Magni.)

ANNO DOMINI DCCXVIII.

MAGNUS SENONENSIS ARCHIEPISCOPUS.

NOTITIA HISTORICA IN MAGNUM.

(Ex Gallia Chriſtiana.)

Magnus Senonensis archiepiſcopus a Leone III D E hroini Bituricensis archiepiſcopi ad Magnonem Senonensem archiepiſcopum pro Dadoberto preſbytero date an. 810. Caroli Magni litteris pulſatus Theodulfum Aurelianensem antistitem impulit ad ſcribendum librum de ordine baptiſmi, quem Theodulfus Magno dicavit, et Magnus Carolo an. 812. Huic etiam dicavit quas in juris ſcientia peritiſſimus notas collegerat: viciffimque Carolus imperator Magni in gratiam baſilicæ S. Stephani villas, prædia, ornamenta varia pretioſiſſiſſimaſque ſanctorum reliquias

consecratus fuit anno 801, dum Romæ in comitatu Caroli magni degeret. Senonas reversus, in monaſterium S. Petri divertit, unde in crastino usque ad templum majus B. Stephani cum hymnis et canticis a populo et clero deportatus fuit, qui mos in hodiernum usque diem Senonis observatur. A Carolo imperatore cum Godefrido comite missus dominicus est ad Aurelianos, Trecaſ, Lingonas, Veſontionem et Auguſtiodunum an. 802. Exſtant litteræ formate

denavit. Caroli filius Ludovicus Pius Magno direxit an. 817 exemplar regulæ canonicorum ex synodi Aquisgranensis consulto, præcipiens eam in provincia sua observari. Magni adhuc jussu Vita S. Severini abbatis Agaunensis, a Fausto ejus discipulo scripta, ab anonymo correctæ fuit. Mortuus est anno 818, sepultusque in ecclesia quam in honorem Salvatoris ædificaverat in vincis pro canonicorum sepultura. Hæc ecclesia canonicis regularibus S. Augustini procedente sæculo duodecimo concessa est.

MAGNI SENONENSIS

LIBELLUS DE MYSTERIO BAPTISMATIS,

JUSSU CAROLI MAGNI EDITUS.

(Marten., Vet. Eccl. Rit.)

Gloriosissime imperator, innotescere magnitudini vestræ præsumpsimus nos servi vestri, Magnus scilicet et cæteri compares mei, licet indigni episcopi ad Senonicam diocesim pertinentes, quia præceptum vestrum humiliter et libentissimo animo susceptum, justa quod nostra prævaluit exiguitas de mysterio baptismatis, sicut in vestra continetur epistola, admonitionem vestram inquirere vel investigare studimus, qualiter intelligere vel tenere debuissæmus; unde si ausi sumus, immensæ clementiæ vestræ referimus laudes, eo quod nos de somno stultitiæ vel insipientiæ excitare dignati fuistis, sicut semper et ubique solliciti estis. Gratias namque omnipotenti Deo et vobis inde nos et plurimi alii eruditiores et meliores esse debemus et sumus. Vestram tamen exoramus clementiam, ut nobis indulgeat vestra benignitas, quod per omnia sicut debuimus vobis renuntiare nequivimus, sed etiam hoc quod nobis Patres per illorum reliquerunt exempla, et nos ex nostra exiguitate parte intelligimus ordine subsequamur.

Baptismum Græce Latine tinctio interpretatur, quia ibi homo Spiritu gratiæ in melius mutatur. Et propterea infans ter mergitur in sacro fonte, ut sepulturam triduanam Christi trina dimersio mystice designaret, et ab aquis elevatio Christi resurgentis similitudo est de sepulcro. Nullatenus itaque baptismi mysterium perfici potest, nisi sub invocatione sanctæ Trinitatis, quia rectum est ut homo qui ad imaginem sanctæ Trinitatis creatus est, ad eandem revocetur imaginem.

Catechumenus autem audiens sive instructus interpretatur, ut audiat et discat, antequam ad sacrum accedat fontem, mystica Christianæ religionis sacramenta, et tunc discat fidem sanctæ Trinitatis et symbolum, et cætera quæ Christiana admonet lex.

Scrutinium vero dicitur inquisitio, eo quod per illud exploratur qualiter fides catholica in illorum cordibus retinetur. Et aliter scrutinium a scrutando dicitur, quia tunc scrutandi sunt catechumeni, si rectam jam noviter fidem symboli eis traditam firmiter teneant.

Symbolum Græce Latine indicium et signum, vel collatio interpretatur. Indicium quia per id indicatur

fidei integritas: signum, quod eo bene referto et intellecto, fideles ab infidelibus discernuntur; collatio, quia in eo apostoli omnem fidei integritatem contulerunt.

Qualiter itaque credere in Deum Patrem omnipotentem, et in Filium ejus Jesum Christum, et in Spiritum Sanctum et cætera qui baptizandi sunt profitentur; quamvis parvuli per se profiteri non possint, tamen per corda et ora tenentium eos fides confitetur catholica, id est Pater, et Filius, et Spiritus sanctus unius essentiæ, unius potestatis et sempiternitatis, sine initio et sine fine unus Deus invisibilis, ita in singulis personarum proprietate servata, et substantialiter Trinitas dividi nec personaliter debeat omnino confundi: Patrem ingenitum, Filium genitum et natum ex Maria virgine, et crucifixum, et mortuum, et resurrexisse, et ascendisse in caelos, et sedentem a dextris Patris, inde venturum esse in eadem carne judicare vivos et mortuos. Et Spiritum sanctum nec genitum, neque ingenitum, sed procedentem a Patre et Filio. Nec non et unam confitentur catholicam Ecclesiam et communionem omnium sanctorum, id est congregationem omnium fidelium in Christo, atque credunt remissionem peccatorum, et resurrectionem carnis, et vitam post mortem, et regnare cum Christo in sæcula sæculorum, amen.

Abrenuntiatio dicitur abominatio, sive detestatio, quia ante baptismum unusquisque propter originalia peccata servus est peccati, et ideo abrenuntiat diabolo, qui est princeps peccati, et omnibus operibus ejus, et omnibus pompis ejus, id est vitiis, ut damnationem illius aspernetur. Quam abrenuntiationem recte confessio sanctæ Trinitatis sequitur, ut ubi abundavit peccatum superabundet gratia.

Insufflantur etenim qui baptizandi sunt a Dei sacerdote, ut ex eis princeps effugatur peccatorum, et Christo Domino paretur introitus, et per illius insufflationem mereantur accipere Spiritum sanctum.

Exorcismus Græce Latine conjuratio sive sermo increpationis est adversus diabolum; et ideo exorcizatur unusquisque veniens ad baptismum, ut efficiatur templum Dei vivi, qui per naturam suam effectus erat templum diaboli, et recedente diabolo,